

N:o 33.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873; gifven Stockholms slott den 22 januari 1898.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.

Härigenom förordnas, att 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Underlåter främmande församlings föreståndare eller prest att iakttaga hvad honom enligt denna förordning åligger, eller gör han, i afseende på honom åliggande anteckningar i kyrkobok angående borgerliga förhållanden eller meddelande af embetsbevis derom, sig skyldig till fel eller försummelse, som kan medföra kränkning af allmän eller enskild rätt; dömes till böter från och med fem till och med ett tusen riksdaler eller fängelse i högst sex månader.

Viger främmande trossamfunds prest dem, hvilkas äktenskap för laga hinder återgå måste, eller utan att laga lysning till äktenskap föregått; straffes med fängelse i högst sex månader eller böter, högst ett tusen riksdaler. Söker sådan prest, der vigsel af honom förrättas, nödga eller locka make att med andra maken träffa aftal om deras barns uppfostran i främmande troslära, eller döper han barn, som enligt gällande bestämmelser icke må i främmande troslära uppfostras; vare lag som nu är sagdt.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 5 november 1897*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
ANNERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anförde i underdånighet chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt:

»I underdånig skrifvelse den 20 maj 1892 anhöll Riksdagen, att Eders Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i förordningen den 31 oktober 1873 angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning, att prest af hvilken trosbekännelse som helst förbjödes att, vare sig före eller efter det personer tillhörande olika trossamfund med hvarandra ingått äktenskap, af dem fordra eller mottaga skriftlig eller muntlig förbindelse att låta uppfostra barnen i viss troslära; att öfverträdelse af sådant förbud belades med straff; att, der förbindelse af nyss omförmälda beskaffenhet

afgäfvades, den skulle vara utan all kraft och verkan, men att det deremot skulle stå makar, som bekände olika trosläror, fritt att sines emellan öfverenskomma, i hvilkendera makens troslära framfödt barn skulle uppfostras; *samt att* endast i den händelse, att sådan öfverenskommelse icke kunnat mellan makarne träffas, de i nämnda förordnings 6 § meddelade lagbestämmelser rörande barns uppfostran i viss troslära skulle vinna tillämpning. Till stöd för denna framställning åberopades i främsta rummet, att de nuvarande bestämmelserna — enligt hvilka i s. k. blandade äktenskap barnens trosbekännelse kan definitivt bestämmas genom ett mellan makarne före äktenskapet slutet aftal — lemnade rum för utöfvande af samvetstvang emot de blifvande makarne och tjenade som ett kraftigt medel för den katolska kyrkans propaganda.

Sedan öfver ifrågavarande skrifvelse underdåniga yttranden inhemtats från samtliga domkapitel äfvensom hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium — dervid samtliga dessa myndigheter tillstyrkte bifall till den gjorda framställningen, några dock med uttalande af tvifvelsmål, huruvida bestämmelser med det af Riksdagen förordade innehåll kunde leda till det åsyftade målet — anmäldes densamma inför Eders Kongl. Maj:t den 6 december 1895 af dåvarande chefen för justitiedepartementet, hvilken anförde hufvudsakligen: *att* tillvaron af missbruk i förevarande hänseende syntes vara till fullo ådagalagd genom såväl Riksdagens som de i ärendet hörda kyrkliga myndigheters uttalanden, hvadan, i den mån något kunde på lagstiftningens väg åtgöras till afhjelpande af öfverklagade missförhållanden, sådant icke borde underlåtas; *att* emellertid, då den katolska kyrkan icke kunde antagas komma att till följd af något stadgande i svensk lag eftergifva sitt anspråk att före vigsel mellan katolik och icke-katolik erhålla försäkran om barnens uppfostran i den katolska läran, det ifrågasatta förbudet för prest att fordra eller mottaga förbindelse af makar rörande deras barns uppfostran sannolikt skulle blifva allenast en död bokstaf, som, i brist på angifvare, så godt som aldrig kunde vinna tillämpning; *men att* deremot ett förklarande, att aftal mellan makar eller förbindelse, som af båda eller endera afgifvits, rörande barnens uppfostran i viss troslära, icke skulle ega rättsligt bindande kraft, syntes vara principiellt riktigt och välbetänkt, särskildt emedan en sådan lagändring antagligen skulle medföra obenägenhet mot ingående af förbindelser utaf detta slag, på samma gång den skulle innebära, att staten icke vidare lemnade sitt bistånd till förverkligande af ett den lutherska kontrahenten aflockadt eller aftvunget löfte rörande barnens uppfostran i annan lära. På grund af det sålunda anförda och

med anslutning i öfrigt till de af Riksdagen gjorda uttalanden ansåg dåvarande departementschefen den ifrågasatta lagändringen böra gå derpå ut: *att* i äktenskap, der ena maken tillhörde svenska kyrkan och den andra något främmande trossamfund, barnen, med båda föräldrarnes samtycke, finge uppfostras i det främmande trossamfundets lära, men, der föräldrarne ej vore ense, skulle uppfostras i svenska kyrkan; *att*, om den evangeliskt-lutherska maken afled, den efterlevande egde *att* i afseende å barn, som ej blifvit i denna lära uppfostradt, bestämma, i hvilkendera läran barnet framdeles skulle uppfostras; *och att* aftal eller förbindelse rörande barns uppfostran i viss troslära hädanefter skulle vara utan rättslig verkan. Öfver ett i enlighet med dessa grunder utarbetadt lagförslag täcktes Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med statsrådets tillstyrkan, inhemta högsta domstolens utlåtande, hvilket numera inkommit och torde få af mig i underdånighet anmälas.»

Efter att hafva redogjort för innehållet af ifrågavarande utlåtande fortsatte föredragande departementschefen:

»Af den lemnade redogörelsen behagade Eders Kongl. Maj:t inhemta, att förevarande förslag blifvit af högsta domstolens fleste ledamöter afstyrkt. Detta afstyrkande grundar sig hufvudsakligast derpå, att den föreslagna lagändringen vore ur stånd att fylla sitt ändamål och särskildt skulle komma att visa sig fullkomligt magtlös gent emot den katolska kyrkans propaganda, samt att densamma icke nog tillgodosåge barnens intresse att icke mot sin vilja uppfostras i annan troslära än den de förut bekänt och kanske redan hunnit att med värme omfatta.»

Med anledning af hvad sålunda förekommit finner jag mig icke böra tillstyrka, att det till högsta domstolen remitterade förslaget för Riksdagen till antagande framlägges. I stället för att genom ändring i gällande bestämmelser om uppfostran af barn i s. k. blandade äktenskap söka vinna det af Riksdagen åsyftade målet att motarbete obehörig inverkan från de vigselförrättande presternas sida, torde man böra anlita en annan, jemväl i Riksdagens skrifvelse ifrågasatt utväg, nemligen att med straff belägga sådan obehörig inverkan. Visserligen kan det antagas, att, på sätt vid ärendets föredragning inför Eders Kongl. Maj:t den 6 december 1895 af dåvarande departementschefen anfördes, ett förbud för vigselförrättare att af makarne fordra eller mottaga förbindelse rörande deras barns uppfostran i viss troslära till följd af brist på angifvare sällan skulle vinna tillämpning. Tydligt är äfven, att ett förbud af denna utsträckning icke kan meddelas, så länge aftal

mellan makarne rörande deras barns religiösa uppfostran eger rättslig giltighet och i lagstiftningen förutsättes såsom möjligt och verksamt. Härigenom uteslutes dock icke, att, då för närvarande ej finnes något tillämpligt straffbud ens för sådana fall, i hvilka en uppenbart obehörig och rättsstridig inverkan utöfvas, denna brist i lagstiftningen bör afhjelpas. Ett lämpligt tillfälle härtill synes erbjuda sig, då af olika anledningar en revision af straffbestämmelserna i förordningen den 31 oktober 1873 i allt fall torde vara af behofvet påkallad.

Fråga om andra ändringar af straffbestämmelserna i 1873 års förordning har nemligen blifvit väckt genom särskilda framställningar, hvilka Eders Kongl. Maj:t behagade tillåta mig att i detta sammanhang föredraga.

I underdånig skrifvelse den 16 maj 1894 har domkapitlet i Visby anført, att, sedan anmäldt blifvit, att föreståndaren för en af staten erkänd metodist-episkopal-församling döpt ett barn, hvars båda föräldrar tillhörde svenska kyrkan, och domkapitlet i anledning häraf hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande begärt vidtagande af vederbörlig åtgärd med hänsyn till den lagöfverträdelse, som enligt domkapitlets förmenande sålunda blifvit begången, men Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande funnit hvad i ärendet förekommit icke lagligen föranleda något Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ingripande, domkapitlet velat till förebyggande, så vidt på domkapitlet kunde bero, att all kyrklig ordning ända från grunden rubbades, hos Eders Kongl. Maj:t anmäla förhållandet för den åtgärd, hvartill Eders Kongl. Maj:t kunde finna detsamma böra föranleda. Öfver denna skrifvelse, som den 16 september 1896 blifvit från ecklesiastikdepartementet till justitiedepartementet öfverlemnad, har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gotlands län afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, deri anförts, att, sedan förordningen den 7 mars 1855, hvarigenom straff stadgats för den, som utan att vara prest förvaltadt sakramenten, blifvit upphäfd genom förordningen om nya strafflagens införande, lagstiftningen saknade straffbestämmelser för sådant fall, hvarom i ärendet vore fråga.

En liknande framställning har i underdånig skrifvelse den 5 juni 1896 blifvit gjord af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län, af hvilken skrifvelse med dervid fogade handlingar inhemtas: att domkapitlet i Strengnäs till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande för den åtgärd, som kunde finnas böra ega rum, öfverlemnad en af kyrkoherden i en svenska kyrkans församling hos domkapitlet gjord anmälan, att sonen till en svenska kyrkan tillhörande ogift qvinna inom församlingen blifvit af katolsk prestman döpt; att

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som funnit sig icke tillkomma att förordna om åtal för embetsfel af romersk-katolsk prest, anmält saken hos justitiekanslersembetet för pröfning af frågan, huruvida åtal kunde finnas af omständigheterna påkalladt; att justitiekanslersembetet förklarar sig icke anse det den katolska prestmannen tillvitade förfarande innefatta sådan förbrytelse, som utgjorde föremål för åtal af justitiekanslersembetet, och med anledning af § 8 i gällande landshöfdingeinstruktion återställt handlingarne; i anledning hvaraf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som icke funnit något lagrum kunna åberopas till stöd för ett åtal, med föranledande af såväl berörda § 8 i landshöfdingeinstruktionen som stadgandet i 17 § af förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873 velat om saken göra underdånig anmälan. I detta ärende, hvilket jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut den 27 juni 1896 blifvit från ecklesiastikdepartementet till justitiedepartementet öfverlemnadt, har justitiekanslersembetet, efter nådig remiss, afgifvit utlåtande, af hufvudsakligt innehåll, att justitiekanslersembetet delade Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åsigt, att det icke funnes någon å det ifrågakomna förfarandet tillämplig straffbestämmelse, hvilket äfven bestyrktes genom det i ett likartadt fall af Eders Kongl. Maj:ts högsta domstol den 9 februari 1883 gifna utslag, och att, derest det på grund af omständigheterna ansåges magtpåliggande att för framtiden förebygga dylikt, i hög grad otillbörligt förfarande, för ändamålet vore nödigt, att bristen på straffbestämmelse blefve i lagstiftningsväg afhjelpat.

Slutligen har i underdånig skrifvelse den 19 nästlidne oktober Riksdagens justitieombudsman velat fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet derpå, att straffbestämmelse saknas för vissa fel och försummelser af föreståndare för främmande församling, hvars medlemmar enligt särskild nådig resolution icke skola för anteckning om deras borgerliga förhållanden upptagas i kyrkoböckerna för den till svenska kyrkan hörande församling, inom hvilken de hafva sitt hemvist, utan i egna kyrkoböcker. I förevarande skrifvelse har justitieombudsmannen anfört hufvudsakligen: att hos hans företrädare i justitieombudsmanssemetet klagomål blifvit anförda deröfver, att kyrkoherden i en katolsk församling med egen kyrkobokföring på den grund vägrat utfärda det för ingående af äktenskap erforderliga hinderslöshetsintyg, att den person, med hvilken sökanden ämnade ingå äktenskap, vore en fränskild hustru, hvars förre man ännu vore i lifvet, hvilka klagomål emellertid lemnats utan vidare afseende, enär det icke tillkomme justitieombudsmannen att föra talan emot katolsk församlings pastor; att väl af en

jemförelse mellan 2 § 3 mom. och 18 § 1 mom. i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873 framginge, att, om föreståndaren för en främmande församling med egen kyrkobokföring underlåte att i kyrkoböckerna verkställa föreskrifna anteckningar, han ådroge sig det i 18 § af nämnda förordning stadgade bötesansvar, hvilket till äfventyrs äfven kunde anses tillämpligt i det fall, att föreståndaren eljest vid förandet af samma anteckningar förfarit felaktigt; *men att* deremot icke någon straffbestämmelse syntes finnas för det fall, att föreståndaren gjort sig skyldig till fel eller försummelse i fråga om utfärdande af betyg.

Emot de grunder, hvarå gällande lagstiftning är bygd i fråga om minderårigas religiösa uppfostran och deras skyddande för obehörig religiös påverkan, synes det stå i uppenbar strid, att främmande församlingars prester tillåta sig att i sådana fall som de af domkapitlet i Visby och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län anmälda förrätta dop. Om ett barn, hvars föräldrar äro medlemmar af svenska kyrkan, eller som eljest skall, jemlikt bestämmelserna i 6 § af 1873 års förordning, i denna kyrkas lära uppfostras, blifvit döpt af främmande församlings prest efter dess ritual, så innefattar denna omständighet i och för sig en den kraftigaste uppfordran till barnets målsman att — i strid mot gällande föreskrifter — låta det uppfostras i den lära, till hvilken det blifvit döpt. Dopförrättaren har alltså på ett sätt, som måste betraktas såsom otillåtligt, verkat för utbredande af den lära han bekänner. Emellertid saknas för närvarande, på sätt anmärkt blifvit, hvarje föreskrift om straff för förrättande af sådant dop. Vid detta förhållande, och då erfarenheten gifvit vid handen, att öfvergrepp i förevarande hänseende icke sällan förekomma, torde vara önskvärdt, att i 18 § af nämnda förordning en bestämmelse om ansvar för dylikt förfarande införes.

Likaledes synes, då Eders Kongl. Maj:t medgifvit vissa främmande församlingar rätt till egen kyrkobokföring, fel eller försummelse i afseende på denna kyrkobokföring och hvad dermed står i omedelbart samband böra beläggas med straff i samma utsträckning, hvari motsvarande fel och försummelser af svenska kyrkans prester enligt 4 § i lagen om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål skola bedömas efter allmän strafflag. Att, såsom justitieombudsmannen synes ifrågasätta, inskränka den nya straffbestämmelsen till att gälla allenast fel och försummelser i utfärdande af betyg torde ej vara lämpligt. Det måste nemligen anses såsom tvifvelaktigt, huruvida

fel eller försummelse i sjelfva kyrkobokföringen kan, på sätt justitieombudsmannen antagit, hänföras till sådan underlåtenhet, som enligt nuvarande lydelsen af 18 § är straffbar.

I öfverensstämmelse med hvad jag nu i särskilda hänseenden anført har jag låtit upprätta förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ifrågasvarande lagförslag, af den lydelse bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:ts Konungen i nåder lemna bifall.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

Bilaga litt. A.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.

Härigenom förordnas, att 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Underlåter främmande församlings föreståndare eller prest att iakttaga hvad honom enligt denna förordning åligger, eller gör han, i afseende på honom åliggande anteckningar i kyrkobok angående borgerliga förhållanden eller meddelande af embetsbevis derom, sig skyldig till fel eller försummelse, som kan medföra kränkning af allmän eller enskild rätt; dömes till böter från och med fem till och med femhundra riksdaler.

Viger främmande församlings prest dem, hvilkas äktenskap för laga hinder återgå måste, eller utan att laga lysning till äktenskap föregått; straffes med fängelse i högst sex månader eller böter, högst ett tusen riksdaler. Nödgar eller lockar sådan prest, der vigsel af honom förrättas, makarne att träffa aftal om deras barns uppfostran i främmande troslära, eller döper han barn, som icke enligt gällande bestämmelser må i främmande troslära uppfostras; dömes till böter, högst femhundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol tisdagen den 14 December 1897.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: HERSLOW,
CARLSON,
CLAËSON,
WIJKANDER,
BILLING,
BOHMAN.

T. f. byråchefen för lagärenden, revisionssekreteraren Hammar-skjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 5 nästlidne november, hvarmedelst, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmälde, högsta domstolens utlåtande inhemtats öfver uppgjordt förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873; varande förslaget under bilaga litt. B fogadt vid detta protokoll.

Justitieråden *Herslow, Carlson, Claëson, Billing* och *Bohman* förenade sig om följande yttrande:

Enligt den föreslagna lydelsen af 1 mom. skulle främmande församlings föreståndare eller prest, som i afseende å honom åliggande anteckningar i kyrkobok angående borgerliga förhållanden eller meddelande af officiellt intyg derom gör sig skyldig till fel eller försummelse, som kan medföra kränkning af allmän eller enskild rätt, ej kunna

straffas hårdare än med femhundra kronors böter. Då emellertid detta straffmaximum är betydligt lindrigare än straff, som för enahanda förseelse kan drabba prest tillhörande svenska kyrkan, synes för vinnande af större likformighet en utvidgning af straffsatsen vara erforderlig.

Justitierådet *Bohman*, med hvilken justitierådet *Billing* instämde, yttrade vidare:

»Obehörig inverkan, hvarom handlas i sista punkten af förevarande §, lärer, med den affattning stadgandet i förslaget erhållit, blifva straffbart allenast i händelse makarne kunnat förmås att med hvarandra träffa aftal om barnens uppfostran i främmande troslära. Enahanda grunder, som föranledt, att i förordningen den 16 november 1869 angående ansvar för den, som söker förmå annan till affall från den evangeliskt-lutherska läran, ett med otillbörliga medel gjordt försök att förmå annan till affall, blifvit med straff belagdt, synas tala för att äfven i det fall, som här afses, ett med dylika medel gjordt försök varder straffadt.»

Justitierådet *Clässon* anförde: »Obehörig inverkan, som en till främmande församling hörande vigselförrättare utöfvar genom makarnes nödgande eller lockande att träffa aftal om deras barns uppfostran i främmande troslära, torde böra vara med ansvar belagd äfven i det fall, att sådant aftal icke kommer till stånd. Förslagets ordalydelse skulle emellertid kunna föranleda, att försök anses straffritt. Enligt förslaget skall ansvaret drabba vigselförrättaren, men icke annan prest, som tilläfventyrs sökt inverka på makarne. I följd häraf torde ansvarsbestämelsen ganska lätt kunna kringgås. Vidare synes förslaget fordra för straffbarhet, att presten sökt inverka på båda makarne, under det att i verkligheten ändamålet kanske lika väl vinnes genom att blott inverka på den ena af dem. De nu nämnda oegentligheterna torde böra genom förändrad affattning af förslaget undanrödjas.»

Justitierådet *Carlson* ansåg, att början af sista punkten i förslaget borde gifvas ungefär följande lydelse:

»Söker sådan prest, der vigsel af honom förrättas, genom löften eller förespeglningar om timliga fördelar eller genom andra otillbörliga medel förmå makarne etc.»

Justitierådet *Herstow* erinrade, att det näppeligen kunde anses foljdriktigt, att ett genom obehörig inverkan från vigselförrättarens sida framkalladt aftal emellan parterne i ifrågavarande afseende skulle mot någondera makens protest medföra gällande verkan äfven i det fall, att vigselförrättaren blefve straffad för sitt åtgörande i saken; och ansåg justitierådet denna brist på konsekvens framträda ännu bjertare, om, såsom vid jämförelse med förordningens 6 § syntes vara att befara, ett

på berörda sätt åstadkommet aftal kunde bringas till verkställighet, ändå att båda makarne vore ense om dess upphäfvande.

Vidare förenade sig justitieråden *Herslow, Carlson, Claëson, Billing* och *Bohman* om följande anmärkning:

»Den föreslagna bestämmelsen om ansvar för döpande af barn, som enligt gällande stadganden icke må i främmande troslära uppfostras, afser enligt ordalydelsen allenast främmande församlings prest, men torde böra gälla äfven då dopförrättaren utan att tillhöra någon sådan särskild församling, som i 1873 års förordning afses, är prest inom främmande trossamfund.»

Justitierådet *Wijkander* lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
lördagen den 22 januari 1898*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNESTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 grefve WACHTMEISTER,
Justitieråden: NORBERG,
 CARLSON.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 5 november 1897 inhemtade utlåtande öfver det vid nämnda protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 18 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll yttrade föredragande departementschefen:

»Högsta domstolens fleste ledamöter hafva anfört, att, då enligt den

föreslagna lydelsen af 1 mom. främmande församlings föreståndare eller prest, som i afseende å honom åliggande anteckningar i kyrkobok angående borgerliga förhållanden eller meddelande af officiellt intyg derom gjorde sig skyldig till fel eller försummelse, ej kunde straffas hårdare än med femhundra kronors böter och detta straffmaximum vore betydligt lindrigare än straff, som för enahanda förseelse kunde drabba prest tillhörande svenska kyrkan, syntes för vinnande af likformighet en utvidgning af straffsatsen vara erforderlig. På grund häraf och med hänsyn till innehållet i 4 § af lagen om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål den 8 mars 1889, jemförd med 25 kap. 16 och 17 §§ samt 2 kap. 17 § och 25 kap. 21 § strafflagen, torde den för ifrågavarande förseelse bestämda straffsats böra utvidgas till att innefatta böter till och med ett tusen kronor och fängelse i högst sex månader.

Vidare synes, med anledning af hvad inom högsta domstolen blifvit vid 2 mom. erinradt, dels föreskriften om ansvar för obehörigt förrättande af dop äfvensom för öfriga i samma mom. omförmälda förseelser böra erhålla tillämpning jemväl der den oloffiga handlingen företages af någon, som utan att tillhöra särskild församling är prest inom främmande trossamfund, dels ock åt den föreslagna ansvarsbestämmelsen för obehörig påverkan i fråga om makars aftal rörande barnens religiösa uppfostran böra gifvas sådan förändrad affattning, att den tydligen kommer att gälla äfven i sådana fall, då otillåten påverkan utöfvas allenast mot den ena maken eller då det åsyftade aftalet mellan makarne icke kommer till stånd.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst lagförslaget med de af honom förordade jemkningar, hemställde han i underdånighet, att Kongl. Maj:t täcktes jemlikt § 87 regeringsformen för Riksdagen till antagande framlägga detta förslag.

Justitierådet Carlson åberopade sin vid förslagets granskning i högsta domstolen gjorda hemställan i fråga om början af sista punkten.

Statsrådets öfrige ledamöter tillstyrkte bifall till föredragande departementschefens hemställan;

och täcktes, med bifall till denna hemställan, Hans Maj:t Konungen i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition af den lydelse bilagan litt. E vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Erik Ölander.